

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
amint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Közéletünk.

(T.) Mindazoknak, a kik a közügyek
íránt érdeklődni szoktak, érdeklődésük első
és legfontosabb tárgya most az új város-
háza építésének kérdése s így nem lehet
rossz néven venni tőlünk, ha mi is több-
ször fölvetjük ezt, mint olyan kérdést, mely
nemcsak aesthetikai, hanem anyagi tekin-
tetekben első rangú s legfontosabb ügyünk.

Hiszen ha csak aesthetikai szempon-
tokról lenne szó, üsse kő, azon ugyan nem
érdemes össze gabalyodni, bár egy ilyen
nagyobb építkezésnél máshol ez sem
csekélység s bizony erről is esik sok szó, sok
véleménynek kell felszínre jutni és össze-
ütközni, hogy a legcélszerűbb ki for-
málódjék.

Hanem itt az anyagi része a kérdés-
nek képezi az ütközések célpontját, e
körül forog most az a harc, melynek
fegyverei egy bizottság javaslattételéig lera-
kattak, hogy újból elővétesse, ha az a
bizottság ezen kérdésben nem tud egy
olyan javaslatot kidolgozni, a mely általá-
nos megelégedést vonjon maga után, a
mely kielégítse a szükségletet, de szem
előtt tartsa anyagi helyzetünket, erőnket,
melyekről legközelebb fogunk egyet-mást
elmondani.

Nekünk ma is az az álláspontunk,
hegy ez idő szerint csupán a legszüksé-

gesebb localitásokat állítsuk elő s a fősulyt,
— hamár adósság csinálásba megyünk, —
hasznos befektetésekre helyezük.

Ilyenek: a vásár és helypénz szedési
jog megvétele, a kis Pintér-féle bazár meg-
vétele és az elé, a városkocsmahelynek
felhasználásával végig egy olcsó bazár-
épület felépítése, a Richter féle ház kija-
vitása és bérletei fenntartása, a mostani
városházának a szükséghez képest való át-
alakítása.

E mellett az elv mellett 10—15 évre
biztosítva lenne pótadónknak egyensúlyban
tartása, sőt anyagi viszonyaink anyira ren-
deztetnének, hogy a most megszerzett jöve-
delmi alapok befektetése nagy részben tör-
lesztve lenne, s a Richter ház jövedelmét
nélkülözhetnénk és egy modern, kényelmes
városházát minden nagyobb megerősítés
nélkül építhetnénk.

Ez az elvi álláspontunk azonban —
ugy látszik — nem osztatik minden ténye-
ző által, mert sokaknak minden áron új
városháza kell: kost, was kost.

Jól van, legyen úgy, de minden lehe-
tőt elkövetünk, hogy az csak is a szükség-
letnek megfelelő méretekben és localitások-
kal eszközöltessék.

És hisszük, hogy ezen álláspontunknak
érvényt is tudnak szerezni, bizva a kikül-
dött bizottság tagjainak és a képviselő
testület többségének helyes érzékében.

Nem vezet bennünket semmiféle aka-
dékoskodás, teljesen elismerjük azok jóhi-
szeműségét, akik egy évszázadra óhajtanak
alkotni, de anyagi erőnk ezt nem engedheti
meg, ezzel tisztába kell lenni minden té-
nyezőnek.

Módunkban van nagyon sok embernek
véleményét e tekintetben hallani, még olya-
nokét is, akik nagyon indifferensek anyagi
viszonyaink íránt s ha felvesszük a küz-
delmet adózó közönségünk érdekében, azzal
a közvéleménynek adunk kifejezést.

Ez pedig lelkiismeretes kötelességünk.

Mozduljunk.

(T.) A legutóbbi közgyűlésen Pokorny Fri-
gyes gyűlési tag egy interpellációt intézett az
előjáróságához, hogy tud-e valamit arról, hogy
Czepléden három lovas századra építenek kaszár-
nyát s hogy abba a mi huszáraink is be fognak
marsirozni. Ez az interpelláció egy kis megdöbbe-
nést okozott, de nyomban fölállt Mathe József
főjegyző és kijelentette, hogy ő már tud erről
mintegy két év óta s valószínűleg az meg is
fog történni. Ő már ez ügyben a hadtest parancs-
noksággal is conferált, a hol bizony nem valami
jóval biztatták s kijelentették, hogy ha a katoná-
ságot megakarjuk tartani, az egyes beszállásolási
jellegét meg kell szüntetni s kijárni, hogy kaszár-
nyánk rendes laktanyai jellegűnek fogadtassék
el és alakitassék át.

Hát ez a körülmény, hogy ezt az előjáróság
már majd két év óta tudta s még sem csinált
semmit, úgy tünik föl, mintha ez a dolog nem is

tották meg és hogy a legutolsó repülőgép prob-
lemájára ráment vagyonunk utolsó maradéka is.
Olyan szegények voltunk már ekkor, hogy a haj-
lekkal is adósok maradtunk.

— Szegény Edith! Miért nem szólt nekem?
— Mert én sem tudtam, hogy milyen nagy a
baj. Láttam ugyan, hogy mindenféle gyanus alak
ki- és bejár nálunk, emberi alakba öltözött ebek,
akik csak lesik, hogy mikor esik össze a hajszolt
vad, hogy megrohanják és szétmarcangolják;
de hisz én nem értettem a vadászathoz és sejt-
mem sem volt a szegény vad erőlködéseiről.
Csupán akkor ébredtem fel, mikor már rám került
a sor a nagy halálban.

Egy napon bevezetett atyám hozzám egy
embert és így szólt:

Hallgasd meg Edith, ezt az embert és úgy
gondold meg a dolgot, hogy életem és becsülete-
m az ő kezében van letéve.

Mikor ezeket mondta, bámulva néztem rá,
de ő kerulte tekintetemet és sietve hagyta el
a szobát.

Jól megnéztem vendégünket. Ugy látásból
már ismertem. Azok közül való volt, akik leggyak-
rabban tárgyaltak atyámmal.

— Kisasszony — mondá Meerheim ur —
sajátságos helyzetben vagyok önnel szemben,
miután atya ura egészen rám bízta, hogy kima-
gyarazzam látogatásom célját. De én azok közé
az emberek közé tartozom, akik nem riadnak
vissza semmi nehézségtől, ha . . . igenis, ha a
cél megéri a fáradságot. Azért jöttem ide, hogy
megkérjem a kezét.

Leolvashatta arcomról a határtalan csodál-
kozást, mert gyorsan folytatta:

— Tudom azt is, hogy ön már el van jegyezve,

TÁROZTA.

Veres glória.

Irtá: Tábori Róbert.

Zuhogott az őszi eső és tisztára mosta a
külvárosi utczák kövezetét. A mélyedésekben tó-
csák képződtek, amelyekben visszatükröződött az
olajos lámpák fénye. Egy ilyen, a divattól elmaradt
világító eszköz alatt, amely két utczára nézett
bágyadt fényvel, hirtelen két alak ütközött össze:
egy férfi meg egy nő. Az utóbbi elejtette a cso-
magot, amelyet kezében tartott és a férfi gyorsan
lehajolt, hogy fölvegye. Mikor azonban átakarta
adni tulajdonosának, tekintete a capuchonba bur-
kolt fejcskőre esett és határtalan bámulattal
felkiáltott:

— Edith, ön az?

— Csakugyan én vagyok, Béla! — válaszolt
reszkető hangon a nő. Kivette a csomagot a férfi
kezeiből. — Sietős az utam. Isten önnel!

A férfi megragadta karját és csaknem lihegő
hangon marasztalta:

— Még ne, Edith, még ne! — könyörgött.

— Engedje meg legelább, hogy megkérdezzem . . .

— Ne kérdezzen semmit, Béla, mert választ
ugy sem adhatok. Bocsásson inkább! Higgye el,
jobb lesz mindakettőnkre nézve.

— Nem bocsájtom el, Edith, mielőtt ma-
gyarázatot nem ad. Egy esztendeje, hogy folyvást
keresem. Mert én voltam az egyetlen ember,
akinek megsugta szive, hogy ön még él. Voltam
Nápolyban, Velencében, lemondtam volt már
minden reményről hogy élembe hozza a véletlen és

ön azt akarja, hogy magyarázat nélkül eltűnni
engedjem? Nem teszem! Sohasem teszem!

— Mit akar megtudni?

— Hogy igazam volt-e: amikor önben
hittem.

— Nem volt igaza.

— Hogyan?!

— Mit akar még egyebet? A lelkem ron-
csait mutassam be önnek, a mult megmaradt
foszlányait? Jó, hát legyen! De jusson eszébe,
hogy ön akarta.

Igazán szerettem. Mikor megkérte kezemet,
meg voltam győződve, hogy nincs nálam boldogabb
lény kerek e földön és fölvettem magamban, hogy
ennyi üdvért hálás leszek. Ma már megmondha-
tom, hogy nagyon, de nagyon szerettem.

— Köszönöm, Edith, köszönöm!

— De becsültem is. Különösen azért, mivel
egészen más volt, mint a modern férfiak és
sohase hallottam ajkairól léha kifejezést. Apám is
azt mondta:

„Boldog leszel, lányom, e férfi oldalán,
mert ő igazán lovagias és a becsületesség példány-
képe.”

— Tudja-e, hogy édes apját a mult héten
temettük el? — kérdezte a férfi.

— Tudom. Olvastam az ujságban.

— Mért nem jött el a temetésre?

— Majd megtudja később . . . A lapok elég
szépen siratták el az öreg tudóst és nem szorult
rá az én könyeimre. De különösen egy, amely azt
irta, hogy a középkori aranyesinálók hű utóda
volt, egy elkésett alkímista, aki mindenféle misz-
tikus kísérletben verte el vagyonát. Hát anynyiban
igaza volt, hogy atyámat kísérletei nem gazdagi-

érdemelve valami nagy fejtörést, mintha az 10000 korona jövedelem, a mit a katonaság hoz és a mit piacunknak és kereskedelmünknek használna, kis Miska volna a bagatell és kutyaadóhoz képest.

Nem akarunk mélyebben belemenni a dologba, mert talán érzékenykedésre adnánk okot, ámbár ezen mulasztásért egyeseket nem okolhatunk, hanem okoljuk igenis a rendszert, a mely nem engedi, hogy az ahhoz értő tisztviselők a nagyobb anyagi érdekekkel foglalkozhassanak; azt a rendszert, a melyben csak napszámosként dolgozik mindenki a közigazgatás mezején; felügyelő, az üzlet, a külső viszonyok, érdekek lebonyolítója, a károk, veszedelmek elhárítója nincs, arra nem érünk rá, élünk a mának, a holnappal nem törődünk . . .

És a míg mi titkolózunk, neszélünk s csittitjuk egymást, addig a mi kedves szomszédunk, Cegléd kivágja a rezet eképpen:

„— Kaszárnya Cegléden. „Ami elmúlt — vissza nem jön“ — azt mondja a nőta. Most az egyszer azonban nem mond igazat, mert hát a kaszárnya ideája, amit lett volna alkalmunk megvalósítani, im újra visszatért és most már testet is ölt az eszme. Gubody polgármester — úgy látszik — megalégtelte a téllenséget és most már munkához lát. Nem vagyunk igazságtalanok és erről az egyetlen ténykedésről, mely a város anyagi hasznára történt — dicsérettel emlékezünk meg. A hadtestparancsnoksággal addig levelezett, amíg sikerült kivinni, hogy Ceglédre három század katonaságot helyeznek, ha a város megfelelő laktanyáról gondoskodik. A hadügyi kormány kiküldöttje már értekezett is a várossal s így végre mégis csak kapunk katonaságot s pangásban levő kereskedelmi s gazdasági viszonyaink talán egy kissé fellendülnek. A kaszárnya építési módosításáról és tervéről, valamint az építési költségről majd később bővebben megemlékezünk.“

Igy írja ezt laptársunk, a „Czeglédi Ujság.“ — a ki nem valami nagy bámulója és tisztelője Gubody polgármesternek s mégis, ha ily konziliáns hangon ismeri el ez ügybeni fáradozásait, a sikert, hát kell a dologban valaminek lenni.

Ezt pedig nekünk nagyon jó lenne fontolóra venni, mert ha kihuzzák állólunk a gyékényt, hijába mondjuk akkor már hogy „heinye.“

A „Pásztorjáték“ eredményeiről.

Abony, 1903. január 8.

Csütörtökön délután adatott elő Bartha István r. k. lelkész „Betlehem“ című 4 felvonásos pástorjátéka hetedszer, ez alkalommal esekelyi díjért az elemi és polgári iskolai növendékek részére. — Végig néztük valamennyit s így módunkban áll részletesen megemlékezni róluk.

de az nem akadály az én szememben. Hallgasson meg, nagyon rövid leszek. Nem kezdem azzal, hogy az örülésig szeretem önt, hanem rögtön áttérek a dolog praktikus oldalára. Tudja hát meg, hogy édes atyja tönkre van téve.

Mit beszél? . . . kiáltottam fel csaknem magamon kívül.

— A valót, a teljes igazságot mondtam ki, minden himezés-hámozás nélkül. Más ember az én helyemben kerülgette volna a tényállást, mint a macska a forró eledelt, de én jól tudom, hogy önre csak erős eszközökkel lehet hatni. Édes atyja tönkre ment nem csupán vagyonában, hanem erkölcsileg is . . . ha én ugy akarom!

— Ez hazugság! kiáltottam felpattanva — bizonyítsa be, hogy . . .

— Mindent bebizonyítok, ha úgy kívánja, mert el voltam készülve arra, hogy nem hisz szavaimnak. Kérdezze meg tőle magától, nem igaz-e, hogy váltókat hamisított . . .

Mint a villámtól sujtott, estem hátra székemben. Nem tudtam beszélni, hanem csak mereven bámultam a szörnyű emberre, aki a legnagyobb hidegvérrel mutatta meg nekem a tétovázó örvényt.

— Hogyan jutott odáig — folytatta Meerheim — nem kutatom. A pszichológusok azt fogják mondani a törvényszéki tárgyaláson — ha rákerülne a sor — hogy a tudós buvár mániákus volt. Egyetlen rögeszme uralkodott rajta, hogy összezavarodott benne a különbség jó és rossz között. De ez a felfogás beválik ugyanis enyhítő körülménynek, hanem azért óvja meg attól, hogy börtönbe kerüljön.

Készséggel teszünk eleget ebbeli kötelességünknek, mert ezen előadások, a jótékonyági czélon kívül speciáliter a vallásos érzés ápolásának és általában a színházpártolás iránti érzék felkeltésének megbecsülhetetlen értékű tényezői valának. Ezen kulturális irányzatok katolikus társadalmunkban még eddig nem tapasztalt hatást voltak képesek előidézni; oly magas foku érdeklődés nyilvánult a „Pásztorjátékok“ iránt, hogy a mostani hosszú farsang akár minden vasárnapján, zsufolt ház előtt produkálhatták volna magukat a „kis színészek.“ Az erkölcsi siker tehát teljes volt s ha a tantestület nem lett volna kényszerítve az állandó színpad készítése és a jelmezek anyagának beszerzése miatt nagyobb befektetésre, úgy az anyagi siker is szép összeget nyújtott volna a jótékonyági oltárára. Jövőre kevesebb lesz a kiadás s több a tiszta maradvány s így évről-évre mindig többet fordíthat kulturális (iskolai könyvtár létesítése, stb.) és jótékonyági czélokra.

Hogy pedig az erkölcsi siker — ez a legfőbb — s az anyagi eredmény (400 kor. körül) oly fényesen honorálta a r. k. tantestület tevékenységét: annak elérésében nagyon soknak van elismerésre méltó része. Így a szerepek betanításán, alakításokon Schlosser igazgatóval élükön Dániel Anna, Galló, Kovács, Szücs, Tantossy és Veverán rendezőbizottsági tagok buzgólkodtak. — Az angyalok, Szt. József, Mária és a három király diszes jelmeze Pfeifer Emilia, Szücsné és Dániel A. úrhölgyek keze munkáját dicséri. A parókák és a pástorok ruhái nt. Gregor s. lelkész szives adománya. A Jézuskát helyettesítő gyermeknagyságu szép babát, özv. Csupkayné úrhölgy volt kegyes átengedni az összes játékok tartamára. Az öltöztetésnél Szücsné, Jávorszky Valéria, Pfeifer Emilia, Kovácsné és Dániel Anna úrhölgyek fejtettek ki fáradságot nem ismerő tevékenységet. Mindez történt a jóért, nemes eszméért — a kulcsak mögött, láttatlanul. Ami pedig a világot jelentő deszkákon történt a jóért, a szent eszméért: azt a diszes s mintegy 1500 lélekre tehető nézőközönség szemtől-szemben látta s gyönyörködött benne. — Aranyos kis angyalok voltak Kovács Leczika, Szücs Valika és Adelmann Ilonka. — Csupkay Margitka, Gábor arkangyal szerepét bájos megjelenésével s főangyalhoz illő méltóságteljes előadásával kitünően töltötte be. Méltóan utána sorakoznak Brösztel Jolán első angyal, Gergely Verona szeráf, Bata Ilva 2-ik és Zelei Rozália 3-ik angyal. Kedves alakok voltak Pap Ilonka, Balogh Ilonka, Kovács Verona, Szabó Mária, énekes angyalok.

Mária szerepét Habony Mária és József szerepét Egedi István nagyon jól adták. Remekelt az öreg bojtár szerepében Lengyel József. Szép jelenete volt az utolsó felvonásnak a mozgó csillagtól vezérelt Gáspár, Menyhért, Boldizsár királyok megérkezése. E szerepeket Falusi György, Beviz István és Nagy Mihály adták. Tóth János

— Atyám . . . börtönben? nyögtem magamon kívül.

— A dolog nem egészen bizonyos még és ha ön akarja, minden elsimulhat.

— Mit tehetek érte? — kiáltottam mohón.

— Megmentheti becsületét, meg az életét, mert annyi bizonyos, hogy nem fogja túlélni a gyalázatot.

— Mindenre kész vagyok!

— Arra is, hogy nőmné legyen?

Valóban, ez az ember nem volt a lassu kintás barátja. Egyetlen csapással kábitotta el áldozatát. Nem tudtam felelni, hanem csak néztem néztem . . .

— Gondolja meg a dolgot, kisasszony, folytatta Meerheim, — holnap eljövök a feleletért és remélem, hogy az olyan lesz, hogy nem leszek kénytelen a legerősebb eszközökhöz nyulni.

Beszéltem atyámmal ott térdelt előttem a földön és zokogva mondott el mindent. Visszaélték jóhiszeműségével, könnyenhitőségével és belesodorják a végső veszélybe. Csakugyan nem volt számunkra más mentés.

El voltam tompulva, de e fásultság közepett is mindig magam előtt láttam azt a siró öreg embert, aki úgy félt a büntetéstől, mint a gyermek.

S másnap, mikor Meerheim eljött a válaszáért így szóltam hozzá:

— A neje leszek. De csak két feltétel mellett. — Mindenre ráállok.

(Vége köv.)

(Márton), Urbán József (Samu), Tóth Ferencz (Miska), Pivon Ferencz (Jóska), Király Ferencz (Palkó) ügyesen játszottak; ez utóbbi jóképű, élénk mozgású bojtár volt. — Általában az összes szereplők mondókáikat folyékonyan adták elő a kellő hangsúlyozással s még hozzá — sugás nélkül. Bizony ily szép eredmény „kezdő gyermek színészektől“ egy kissé — sok. A hiányzó díszleteket nagyban pótolták a kellő időben alkalmazott magnésiafény és görögtüzek. A legszebb jelenetről, melyen az utolsó felvonás végén az összes szereplők részt vesznek, Lukács I. fenyképésznünk felveteleket eszközölt. E képekkel fogja a tantestület a szereplőket megajándékozni.

Az anyagi eredményről szóló kimutatást jövő számunkban fogja Schlosser iskola-igazgató a nyilvánosság elé terjeszteni.

Ahhoz a számos megleghangu gratulációkhoz, melyeket a rendezőség kapott a fényes eredményért, mi is kész örömetest hozzájárulunk.

Referens.

Egy rémhír.

Egyik fővárosi napi lap azt a megdöbbentő hírt hozta a napokban, hogy a kecskeméti vinceszellér-iskola igazgatója, mint Pestmegye területére kinevezett szőlőfelügyelő, hivatalos körútjában vizsgálat alá vette az ujhartyáni immunis szőlőtelepeket. Alapos lelkiismeretes vizsgálat után megállapította, hogy a filokszéra nagy mérvben fellépett.

Mihelyt vizsgálatával kétséget kizárólag megállapította a veszélyt, még aznap, december 16-án sürgős jelentést tett a földművelésügyi miniszteriumnak, kérve az állami intézkedést. A miniszterium a jelentés beérkezése után 70.017/902. sz. rendeletével a zárlatot elrendelte s a szőlőtőkének erről a telepről való elszállítását, valamint a tőkének a telepen való átszállítását betiltotta.

Együttal elrendelte a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a filokszérát behűrezolták-e, vagy pedig nagy tömegben más vidékről rajzott-e oda a veszedelmes beteg.

Hogy mi a való tényállás ebben a dologban, mely egy óriási bajt és csüggedést fog okozni a szőlőtulajdonosoknál, nem tudhatjuk bár, egy olyan szakértőnek a vizsgálata s annak eredményében sok kétségünk nem lehet, tévedni azonban emberi dolog.

Nem megnyugtatósul szolgálhat azonban az alábbi kis közlemény, melyet ugyanazon lapból veszünk át:

„Tekintetes szerkesztőség! A karácsonyi ünnepek alatt távol lévén, csak ma vettem tudomást a „Magyar Világ“ f. évi 2 ik számának a „Homoki szőlők veszedelme“ című cikkéről és sietek azt helyreigazítani: Ugyanis a filokszera pusztítását Uj Hartyánban még, f. évi július 23-án állapítottam meg, de csak azon szőlőkben, melyeknek talaja nem immunis homok. Nincs tehát riadalomra ok: szőlőtőkénket az immunis talaj homokszemcséi továbbra is hűségesen megvédik a filokszérától; mert az alföldi kapások hite szerint „vagy kiverik a filokszera szőmit, vagy addig csiklandozik a hónalját, míg hóttra nem kacagi magát.“ Szívélyes üdvözlettel Kecskeméthy Géza, kir. szőlő-és borfelügyelő.“

E szerint tehát nincsen, nem lehet baj az immunius területeken és ez az utóbbi a legelfogadhatóbb állítás, annyival is inkább, mert filokszera nálunk is lépett föl szoványosan, de csak is olyan talaju szőlőkben, melyek a tenyészetre alkalmasak, p. o. Br. Orczy féle szőlő Ujszászon és Nt. Szánthó Elek szőlőjében Abonyban.

Immunis területeken ellenben schol sem fordult elő.

Hála Istennek.

MI UJSÁG?

— **Uj segéd lelkész.** Gróf Csáky váci püspök, ft. Lévay Apát esperes-plebános kérelmére, szervezvén az abonyi kath. hitközségnél a második s. lelkészi állást, mely állásra a püspök Kecskemétről Csátáry Gusztáv káplánt disponálta. Az uj s. lelkész már el is foglalta állását.

— **A gyermekek jótékonyága.** Polgári iskolánk első és második osztályu leány növendékei kiváló példáját mutatták a gyermeki szív és lélek szeretetének és könyörületességnek azzal, hogy a midón osztályfőnökük, Visontay Erzsébet tanárnő, előadásközben vázolta a szegénység

szüneteseit a hideg tél viszantagságaiban, ennek hatása alatt maguk között gyűjtést indítottak a szegény szűkölködők és nyomorgók javára. Harminczöt (35) koronát gyűjtöttek így össze s azt egy Temesközy Kata, Bedekovich Róza és Gönczöl Mária tagokból álló nővendék küldöttség által, osztályfőnökük, Visontay Erzsike urhölgy azzal küldötte be hozzánk, hogy abból tűzrevalót vegyünk s azt oly szegény családoknak osszuk ki, melyekben kis gyermekek is szenvednek a téli hideg viszontagságaiban. Nyomban intézkedtünk, hogy másfelől fa a városház udvarára behozassék és a jólelkű adakozók intentiója szerint ki osztassék. A kedves gyűjtőknek, áldozatkész szülőknek legyen jutalmuk a mi halas köszönetünkön kívül — a segélyezették öröme és hálája.

— **Eljegyzés.** Pfeiffer Lipót helybeli bádogos mester eljegyezte Heli Emilia kisasszonyt Tapió-Szeléről.

— **Czeplédi nóta.** „Czeplédi Ujság“ című lapjárunk igen concziliánsul veszi tudomásul ama vádjuk alól való mosakodásunkat, hogy az abonyi legény „szuszi“, mert nem tudja, hogy hol terem a „puszi.“ Kijelenti azonban, hogy még is nekik van igazuk, minthogy 31 leányt vittek el innét vidékre főkötő alá. No hát abból, hogy az abonyi leányok olyan kapósak, az abonyi legények szusziságát kisütni nem lehet, mert szívük vágyakozását, szerelmes gerjedésüket s a mi leányinkhozi vonzalmukat pompásan illusztrálja az az országszerte ismert, abonyi legények által kiesztelt, de az egész ország legénységének szíve, lelke érzelmét kifejező „abonyi nóta.“ hogy:

„Nagy Abonyban csak két torony látszik,

De Majlandban harminczkettő látszik.

Ínkább nézem az Abonyi kettőt,

Mint Majlandban azt a harminczkettőt.“

Egyébiránt az abonyi leányokból jut vidékre is, marad az abonyi legényeknek is, és mi hitet teszünk rá, hogy „koros“ leány Abonyban nincs egyetlen egy sem.

— **Öngyilkosság.** Megrendítő csapás érte Benesik István, a rkath. olvasóegyleti szolga családját. Csütörtökön felment Benesikné Budapestre, meglátogatni fiait, Benesik István iskolaszolgát és Mihály katona fiát. Pénteken összedelözködtek, Benesikné az anya, István fia és ennek neje Moravec Julianna és a katona Mihály és elsetáltak az új országház környékére, hová Mihály katona irányozta a társaságot. Utközben István indítványozta, hogy menjenek be egy utbaesett vendéglőbe egy pohár borra, Mihály azonban azt mondta, hogy csak menjenek a Duna part felé, majd ott lesz egy Führer ismerőse is, akit majd egy kisebb kocsimában megvendéglenek. A Duna parton aztán Mihály katona lement a lépcsőkön, hogy a Führert megkeresi, ott azonban, a ködös homályban még látták hozzátartozói alakját, a mint velközödött, szóltak is utána, hogy jöjjön vissza, nincs ott a Führer. Egyszerre egy nagy lozesanást hallottak s a katona eltűnt. Lélekszakadva rohantak a helyre, hol még a fiu egy pillanat előtt állott, de csak a köpönyegét és a bajonettet találták meg a parton. Leírhatatlan a család kétségbeesése, a szörnyű katasztrófa láttára. Az anya bele akart a Dunába menni fia után, úgy tartották erővel vissza. A nagy jajgatásra többen is siettek elő, de bizony segítség nem. A katona eltűnt a habok között s máig sincs meg. Mint bátyja mondja, az ősz óta, mióta berukkolt, folyton panaszkodott, hogy nem bírja a nagy szigort, mely a katonáknál van. Bizonyára az elől keresett szabadulást szegény fiu.

— **K. Szabó Mária** ön és közveszélyes szerencsétlen örült leányt pénteken reggel felszálították a budapesti angyal földi tébolydába.

— **Ajtó tolvajlás.** Az ujszászi utban egyre lopkodják az ajtókat. Ezzel a manupulációval a multkor Staubot, most meg Bedekovichot tréfálta meg valaki. Node tréfa ami tréfa, ha ez még sokáig így tart, nem lesz min ki s be járni.

— **Küzdelem a tüdővész ellen.** Vettük az alábbi levelet:

Minden avatott ember érzi, hogy a XX századnak az lesz egyik legnagyobb feladata, hogy a tüdővész hatalmát megtörje.

Korányi.

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelettel tudatjuk, hogy a Király Ő Felsége legmagasabb védnöksége alatt álló Budapesti Szegénysorsú Tüdőbetegek Sanatórium-Egyesülete megbízásából ezennel közérthető lapot indítunk a gümösbetegség, a tuberkulózis elleni küzdelem fölserkentésére és ébrentartására hazánkban.

Gondunk leszen, hogy a gümőkór pusztítására országunk területén állandóan ráirányozzuk a figyelmet, hogy alattomban, leleplezetlenül ez a fekély ne rágódhassék népünk élete fáján s gondunk lesz reá, hogy mindaz, ami kiesiny és nagy dolgokban a tuberkulózis elleni védekezés eszköze lehet, köztudomásra jusson.

Igyekeznünk fogunk népünket rátanítani arra, hogy minden tüdőbeteg, akinek el tudjuk mulasztani köhögösségét, vagy a kit kinevelhetünk reá, hogy szerte ne szórja köpésével a betegség esirűt, egy-egy kis győzelmet is jelent az egyén, a család és az egész nemzet nagy védekező harcában.

Nagyon kérjük a tekintetes Szerkesztőséget, méltóztassék lapunk példányait becses jóakarátu figyelmére méltatni s belőlük időnkint szemelvényeket saját nagyközönsége elé is juttatandó — egyet-mást atvenni.

A havonként megjelenő közlőny egy-egy tiszteletpéldánya a hirlapok szerkesztőségének be fog küldetni. A Budapesti Sanatórium-Egyesület (titkárság: VI. Andrassy-ut 46) tagjai a lapot díjmentesen kapják, egyébként azonban előfizetési ára egy esztendőre 1 korona.

Becces támogatását újólag kérve maradtunk. Budapest. 1902. december havában,

hazafiúi tisztelettel

Dr. KIJTHY DEZSŐ dr. TAUSZK FERENCZ
egyetemi m. tanár, az Erzsébet Királyné Sanatórium igazgató-főorvosa egyetemi m. tanár a Budapesti Tüdőbetegek Sanatórium-Egyesülete I. titkára szerkesztők.

— **Takarítás a Vatikánban.** Ha maradt még valaki, ama régi haziaszonyok közül, kiknek eleme a takarítás volt, bizonyára elszörnyűködve hallja, hogy a Vatikánban épen kerek 400 esztendeje, IV. Sixtus pápa uralkodása alatt takarítottak utoljára. A hatalmas épülettömeg tizenegyezer termének legnagyobb része elzárt, lakatlan és a por lassankint annyira belepte a festményeket, szobrokat, hogy azokból édes kevés maradt a szemnek. Végre tavaly rászánta magát a Vatikán intézősége s felfogadott ezer munkást és ötszáz mosogató asszonyt, hogy azok a termeket eredeti tisztaságukba varázsolják vissza. A Szent-Péter téren osztották szét e hadsereg közt a seprüket és egyéb tisztogató szerszámot s megkezdődött a munka. Mikor azonban a tisztogatók szétszórtak a száz meg száz helyiségben, nyilvánvaló lett, hogy csak hónapok mulva végezhetnek. Hogy a munkát siettesék, az intézőség még ezeröttszáz férfit és kétezer nőt fogadott fel, kik mellé hétszáz felügyelőt alkalmaztak, hogy az apróbb műtárgyaknak lába ne keljen. A falakat kenővéllel surolták le s e czélra a Vatikánban felállított pékműhelyekben naponként nyolczszáz kenyert sütöttek. A nagy készültséggel megkezdett munkának meg is lett a látszatja. Az első hetekben esupán a szőnyegek alól százkétezer kilogramm port takarítottak ki. Naponta elfogyott nyolczszáz font szappan és kétezer font szikso, nyolczezer seprű és kétezer suroló kefe. Törő rongyokra nyolczvan csomag vásznat használtak fel. Az egész tisztogatás egy millió líránál többbe került és ma már ismét nyoma sem látszik annak, hogy megtörtént.

— **A vasuton tilos a dohányzás.** Németországban a vasuti főnökség ki akarja mondani, hogy a vasuti kocsikban, még a folyosókon is, tilos a dohányzás. A német példát a magyar királyi államvasutak most utánozni akarja. — A „Vasuti és Hajózási Közlöny“ híradása szerint a vasutak bizottságot küldtek ki s ez a bizottság már meg is tette jelentését a magyar államvasutak igazgatóinak értekezletén. Az igazgatói értekezlet abban állapodott meg, hogy az államvasutak a többi vasutak nevében is, a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést intézzen, hogy 1. a dohányzás az összes váróhelyiségekben eltiltassék; 2. a dohányzás a személykocsikban (a folyosókon is) általában tilos legyen és a kocsiknak csak abban a szakaszban legyen megengedve, amelyek erre a czélra a vasuttól hivatalosan megjelöltetnek, 3. ott, hol ugyanazon kocsiosztálybeli utasok számára egynél több étterem áll rendelkezésre, az egyik a nem dohányzók részére tartandó fenn.

— **Ö év új év.** Eddig a háborúk iszonyatos jegyében leptek meg minket a boldog és boldogtalan új esztendő. Ez is baj volt, sokan tapasztalták ezt szomoruan. Most a vérvörösszint felváltá a szerelem rózsaszínű varázsfénye, mégis sok helyen nagy az elégedetlenség. Oh, hát mégis igaz, hogy többet ér egy ifju pásztor, mint száz öreg király. Aligha így nem állanak a dolgok, mert egy idő óta az összes fejedelmek planétái

a szerelem jegyében költözvék. A szász trónörökös obahagyta kedves és szeretetreméltó felesége a trónralépés előtt, mert szíve erősen kikelt a szerencsétlen ráerőszakolt házasság ellen. A szerencsétlen szerelem miatt elkeseredett szívek, könnyen gyulnak hű szerelemre. A sok nélkülözések kipótlására a véletlen Giron francia nyelvmeztért vezette a szász királyi udvarba. Most már egygyütt élnek boldogan egy-szerűen, polgáriasan. Egyedüi gondjuk a trónörökösne válása. De se baj, idővel ez is elmúlik. Lipót Fereinand Főherceg, most már Wölling Lipót, szintén egybekel régi imádotjtával csak ügye végleges elintézését várja. Az exotikus és érdekes házasságokban tehát legközelebb nem lesz hiány. Még javában beszélnek erről s már is betetéli ezeket az öreg angol király ifju lánykaja, aki minden ellenkezés ellenére, az egyszerű származásu Chamberlain fiának felesége óhajlt lenni.

— **Cselédhiány Angliában.** Az utolsó években úgy megfogyott Angliában a szolgálatba álló leányok száma, hogy a kevésbbé tehető-családok kénytelenek immár úgy rendezni be háztartásukat, hogy ne tartsanak cselédet. A cselédközvetítő irodákban nagyon kevés leány jelent kezik s ezeket aztán valósággal megrohanják az asszonyok, ígérnek nekik füt-füt, mindent, ami, szemük-szájuk csak megkíván, csakogy hozzájuk szegődjenek. Természetes tehát, hogy ily körülmények közt a cselédek az eddiginél jóval nagyobb bért kapnak. A mindenek cselédek bére 50 százalékkal emelkedett, de a többiek is legalább 25 százalékkal többet kapnak, mint eddig. Fialal leányok, akik a háztartási teendőkhöz jóformán alig értenek, 300 korona évi bért követelnek, a kissé ügyesebbek már el sem szegődnek 400 koronán alul, de van akárhány olyan is, aki 500—600 koronát kap. A nagyobb úri házakban valósággyöngyölete van a szobaleányoknak. Bérük az ilyen helyeken 750 korona, dolguk kevés és könnyű, sok a szabad idejük, jó kosztot kapnak és rendszeren még ruhákkal is ellátják őket. Az angol úri házaknál ugyanis nagy sujt fektetnek arra, hogy a szobaleány csinos és tetszetős külsejű legyen. Természetes, hogy az ilyen állásokra akad is mindig elég pályázó, de a szegényebb családok, a kik nem gondoskodhatnak ilyen bőkezűen a cselédjükről, ugyancsak meg vannak szorulva. Ezek aztán ugynevezett bejárókkal segítenek magukon de ez czelszerűtlen, mert az ilyen bejárók aránylag sokba kerülnek és amellet megbízhatatlanok is; mások férfi-cselédekkel tesznek próbát, de ezek sem váltak be, mert a férfi-cseléd nem szereti a házi munkát, nem is igen ért hozzá, s a helyét a legesekélyebb ok miatt elhagyja. A középosztályhoz tartozó családok a cselédhiány miatt most legnagyobb részt vendéglőkben élteznek, a takarítást pedig az otthoniak maguk végzik.

— **A bortermelők** és általában a borászattal foglalkozóknak vélünk jó szolgálatot tenni, ha felhívjuk figyelmüket azon körülményre, hogy idén a szüretkor uralgott sok esőtől a szőlő rohadást kapott és ettől penész gombákkal lett mértelyezve. Az oly hibás szőlőkből nyert új borok nem tisztulnak, megörnek, megbarnulnak, sőt ha kellő időben nem gondoztatnak, egészen elromlanak. Az ily új borokat legjobb mihamarabb a beteg seprőről lefejtetni és az arra alkalmas, mirenymentes kénszeletekkel kellőkép átkéneznii. Ily javított mirenymentes kénszeleteket készít Schönbeck Imre Esztergomban a következő minőségek és árakban. Az I-es fajta az üres hordók jó karban tartására való, egy 50 dekás csomag ára 40 fillér. A 3-as fajta az egészséges, új és öreg borok átkénezéséhez, csomagja 1 korona; az 5-ös fajta a hibás, beteg borok gyógyításához való, egy csomag ára 1 kor 60 fillér. Az idej új borokhoz az utóbbit kell használni. A vele kezelt borok hamarabb megtisztulnak, eltarthatók és szállíthatók lesznek és a mi a fő, nem kapnak kénbüzt (Einschlag szagot) a mi a régi méreg tartalmu büdös Einschlagnál elkerülhetetlen és ez okozza a nagy fej és gyomorfájást. Ezen kénszeleteket a készítő vidékünkön kellő kép szándékozik megismertetni, miért is mintákat és használati utasítást bérmentve küld. Ismét eladóknak kellő jutalékot enged.

— **Kiskoruaik házassága ellen.** A honvédelmi miniszter nem régebben leirt a közgazgatási bizottsághoz a kiskoruaik házasságának lehető megakadályozása érdekében. Eddig a bizottság rendszeren pártolólág terjesztette föl a 18 évüket be nem töltöttek házassági kérelmét. A miniszter leirata oda irányul, hogy a bizottság meg nem indokolt kérelmeket, s azokat csak minden esetben egyszerűen utasítsa el a kellően föllebbezés utján juthassanak a honvédelmi miniszter elé.

